

Fekete Vince

MI(T) NEKEM ERDÉLY?!,
AVAGY A „SZUPERMOST GENERÁCIÓ”
ÉS AZ IRODALOM – 2.

Újabb, immár második, ismét a mai középiskolásokat megszólító pályázatunk kiírásakor picit továbbléptünk a korábbinál. Ezúttal – számunkra is érdekes kísérletként – egy olyan kérdés/felhívás volt a pályázat címe, amely kapcsán már eleve nem gondoltuk, nem gondolhattuk, hogy olyan szépszámú pályázót megmozgat(hat), mint a tavalyi kiírásunk. A *Ki vagy te?* önmeghatározós, önkörüljárós kérdése – sejtítettük – mégiscsak mindennapibb, gyakrabban feltett, válaszra váróbb feladvány/kérdés egy mostani szupermost generációs számára (is), mint a *Mi nekem, vagy mit nekem Erdély*.

Az eredmény, a beérkezett pályamunkák száma, vissza is igazolta ezt, hiszen jóval kevesebb dolgozat érkezett, mint két évvel ezelőtt. A szórás viszont sokkal szélesebb volt, mint tavalyelőtt; ezúttal Kolozs és Maros megye is „belépett” – több pályázóval, pályamunkával – a versenybe. Ennek pedig semmi egyéb, kézenfekvőbb magyarázata nincsen, minthogy Lövétei főszerkesztő úrral eljutottunk a kolozsvári és marosvásárhelyi iskolákba is, ahol – a pályázat népszerűsítése mellett – nyílt irodalomórákat is tartottunk.

Az eredmény pedig, ennek ellenére azt mondhatjuk, meglepően jó volt. A dolgozatomennyiség csökkenése nem jelentett egyúttal minőségbeli apadást is. Az első hat pályamunka, amelyeket díjaztunk, legalább ugyanolyan szinten van, mint a két évvel ezelőtti díjazottaké. És mind a hatan elég egyértelműen ki is ugrottak a többiek közül. Ez alkalommal, a korábbi gyakorlattól eltérően, nem együtt olvastuk el az írásokat, hanem külön-külön, ki-ki az otthonában (Laci Csíkszentdomokoson, én Kézdivásárhelyen); majd a végeredményt egyeztettük. És mindkettőnk-nél, egymástól függetlenül, ugyanez a hat név jött ki díjazottként. Annyi különbséggel, hogy talán nem pont épp ebben a sorrendben. De a legelső, az ott is, és itt is ugyanaz volt. Amikor felhívtam Lacit telefonon, hogy bediktáljam a magam javaslatait, és ő is elővette

papírját az ő neveivel, egy kicsit talán mindketten megnyugodtunk. „Úgy látszik, mégiscsak értünk az irodalomhoz!” Így van, vagy nincs így, nem a mi tisztünk eldönteni. Mindenesetre mi a szerintünk legjobbakat választottuk ki a paksamétákból. Természetesen voltak még jó vagy jobbacska anyagok, ígéretes dolgozatok, passzusok, versszakok, kiugró részek, okos megoldások, és voltak – mint ahogy sokan újak is – visszatérő, korábbról már ismert pályázók is. (Ennek külön is örültünk.) És akkor jöjjenek most az – általunk – legjobbaknak ítélt, és a csíkszeredai Márton Áron Gimnázium dísztermében, decemberben, ünnepélyes keretek között díjazott munkák.

A három első díjazottunk:

I. díj – *Mihálydeák Annamária*, Székelykeresztúr; Orbán Balázs Gimnázium, XII. osztály.

II. díj – *Péterfi Orsolya*, Marosvásárhely; Bolyai Farkas Elméleti Líceum, XII. osztály.

III. díj – *Szallós Kis Csaba*, Kolozsvár; Brassai Sámuel Elméleti Líceum, XII. osztály.

Különdíjasok:

Bucs Anna – Kézdivásárhely; Református Kollégium, X. osztály.

Markó Balázs – Marosvásárhely; Bolyai Farkas Elméleti Líceum, XI. osztály.

Rózsa Rebeka – Székelyudvarhely; Benedek Elek Pedagógiai Líceum, XI. osztály.

I. díj

Mihálydeák Annamária

SZEBB A NAPLEMENTE A HÁZAK FALÁN

azért szültél hogy
végignézzem
gyönyörű fulladásod

mint egy gyermekruhából
kinőttem belőled
s talán túl magasra
innen már látni
mézszínű citromízű
reggeleket
de többé semmi sem lesz
nélküled otthonzagú

én veled maradnék
ha a távozásaim
elengednéd

te lennél az
összkomfortos megváltóm
két pitvarral
két kamrával
és én minden idegen télen
belehalnék abba hogy
egymást csak kibéreltük
a megmaradásban

*Orbán Balázs Gimnázium,
XII. osztály (Székelykeresztúr)*

II. díj

Péterfi Orsolya

A 11. LEGSZEBB MAGYAR SZÓRÓL

Láng. És gyöngy és anya. És ősz és szűz és kard és csók és vér és szív. És sír. Kosztolányi listájával általános iskolában találkoztam először. Csodáltam, hogy a csupán egy szótagból álló szavak mekkora jelentéssel bírhatnak, s tetszett a sír szó kettős jelentése. És hiányoltam az anya szó elől az édes jelzöt, mert én édesanyának és édesapának szólítottam és máig is szólítom a szüleimet. Azóta rájöttem, hogy Kosztolányi okkal hagyta el az édes szót, hiszen így lehet anyanyelv és anyaföld is. Mégis hiányolok egy szót a listáról. Az otthont.

Lehet, azért nem került a listára, mert átértékelődött az évek során. Ha valaki megkérdezi, hogy hol vagyunk, egyszerűen rávágjuk, hogy otthon, ha pedig valaki arra kíváncsi, hogy hova megyünk, minden gondolkodás nélkül azt mondjuk, hogy haza. S ma már sokakban talán fel sem merül az a kérdés, hogy hol a hazája.

Ha mégis feltennénk a kérdést, talán az első válasz az lenne, hogy ott, ahol él. Ahova megszületett. Ahol nevelkedett. Ahol otthon érzi magát. De ez ennél sokkal több. Az a hely, ahol sohasem adta fel. Ahol először elesett. Ahol megtanulta leírni a nevét. Ahol mindig akad egy-két igaz barát. Ahol először lett szerelmes. Ahol mindig feltalálja magát. Ahol a virágoknak más illata van. Ahol az ég kékebb, még akkor is, ha az autók füstje ellepi a várost. Ahol a szél selymesebben simogat. Ahol sosincs egyedül.

Számomra sohasem volt kérdéses, hogy hova tartozom, vagy mi az anyanyelvem és a nemzetiségem, hol a hazám. Ez mindig egyértelmű volt számomra. Majd azt kérdezték tőlem, amikor tavaly az osztályommal Magyarországra utaztam a testvérosztályunkhoz, hogy nálunk melyik nyelvet tanítják meg először a gyerekeknek, és azt, hogy én milyen nyelven gondolkodom, majd megdicsértek, mert helyesen beszélek magyarul. Ekkor döbbsentem rá, hogy nem tudom, melyik ország a hazám.

A világ 196 országából bőven lehetne hazát válogatni. Én azonban nem egy országot tartottam otthonomnak kiskoromban, hanem egy

halványkékre festett házat. Ismertem minden búvóhelyet és repedést a falon, ahogy azt is, hogy melyik padlódeszka recseg. Idővel várossá bővült az otthon fogalma, s így lett belőle Marosvásárhely, a forgalmas és zajos város, aminek minden parkja és kis utcája olyan, mint a tenyerem. Ezt követte Erdély. Erre akkor döbbsentem rá, amikor először jutottam el a Székelykő tetejére. Ha azt mondom, hogy megismételhetetlen az az érzés, ami akkor töltötte el a szívem, meg sem közelítem azt, amit valójában éreztem. Végtelen szabadság vegyült az őszinte boldogsággal és igaz szerelemmel. Mintha a világ tetején álltam volna, az én kis szeretett világom, Erdély tetején.

És ott, és akkor tudatosult bennem, hogy sem Magyarország, sem Románia nem a hazám, mert az én hazám Erdélyország.

Amikor először léptem át a román-magyar határt, különleges bizsergést éreztem a gyomromban. Sosem felejttem el, hogy mekkora élmény volt magyar reklámokat látni a hirdetőablákon. És annak ellenére, hogy egy benzinkútnál érintette a lábam először a magyar földet, csodálatos érzés volt. Mintha újra megtanultam volna járni.

Azóta a Magyarországra való utazás nyüggé vált. A hosszú és unalmas út kétszer olyan fárasztónak tűnik az alföld miatt. Hiányoznak a hegyek. Betegesen hiányolom őket. Hiányolom az erdőket. Hiányolom a barátaimat és a családomat. Azt érzem, hogy egy idegen vagyok Magyarországon. Elég ha megszólalok, és máris különcnek számítok, mert nem használok „a” betűt a nevek előtt és nem rövidítek le minden második szót. Hiába vettem részt sok magyarországi versenyen, mindig azt éreztem, hogy hátrányból indulok azért, mert erdélyi vagyok és más a tananyag. Nem azért, mert kevesebb az anyag, hanem mert teljesen más. És ez így lenne más helyzetekben is. Még ha a beszédmódom és öltözködési stílusom idővel meg is változna, ha elegendő ideig élnék ott, a gondolkodásom soha. Ezért sohasem tudnék úgy tekinteni Magyarországra, mint az otthonomra. Ennek ellenére ez sokaknak sikerül és minden elismerésem azokkal szemben.

De én képtelen vagyok rá. Lehet, bennem van a hiba. Lehet, túlságosan zárkózott vagyok, és ha egy kicsit nyitottabb lennék, képes lennék teljesen beilleszkedni. De nem akarok. Nem érzem otthonomnak. Nem tudnék ott élni.

Ehelyett Romániában élek. És ha azt mondom, hogy Erdély az otthonom, egy külföldi azt a következtetést vonná le, hogy Románia az otthonom.

Pedig nem. Ezt csak az az ember tudja megérteni, aki itt él. Aki nap mint nap azt látja, hogy hátrányból indul azért, mert más nemzetiségű, mint az ország nagy része. Ezt sokáig igazságtalannak tartottam. Nagyon sokáig. Aztán volt az életemben egy pillanat, amikor rádöbentem, hogy erdélyi magyarként az, amikor a tételt később kapom meg egy versenyen, vagy amikor nagyrészt csak román nyelvű segédanyagok állnak a rendelkezésemre egy tantárgyhoz, valójában előny. Mert eggyel több nyelvet tudok, mint az ország lakosságának a nagy része. Mert tudom, hogy minden tőlem telhetőt megteszek. Mert az a kétszeres munka, amit el kell végeznem ahhoz, hogy érvényesüljek, engem erősebbé és kitartóbbá tesz.

Dédnagyamám az, aki megtanított érzékelni azt a cseppnyi örömet is, amit az élettől kapunk. Ő a második világháború előtt iratkozott be a kolozsvári tanítóképzőbe. De mielőtt végezhetett volna, kitört a háború. A legtöbb társa egyből összepakolta a dolgait azért, hogy Magyarországra költözzön. Dédnagyamámát is hívták. De ő nemet mondott. A történetet mindig ilyen röviden mesélték el nekem, és sohasem tértek ki a részletekre. Mi történt azokkal, akik útnak indultak? Átjutottak? Miért nem fejezte be végül dédnagyamám a tanulmányait? És miért nem ment el a társaival?

Sohasem kérdeztem meg tőle, hogy megbánta-e a döntését. De nem is kellett. Sok nehézséggel találta magát szemben az élete során. Volt, amikor éheztek. Volt, amikor nem volt ahol lakniuk. Elvették tőlük mindazt, amilyük volt. Kétkezi munkát végzett a mezőn és nélkülözött, mégsem volt egyedül. Még akkor is, ha úgy tűnt, hogy az adott helyzet kilátástalanabb már nem is lehetne, valaki mindig adott egy kenyeret, egy doboz gyufát, egy segítő kezét. És mindig hálát adott azért, amije volt. Hiszen boldogan élt.

Ez az élet lényege, nem? A lánggal égni, ameddig csak lehet. Boldogan. Megtalálni a gyöngyöt a porban. Értékesnek lenni. Felfedezni valami újat. Szűz hóba lépni. Őszi levélkupacba behunyt szemmel ugrani. Mint az ismeretlenbe. Majd elmerülni a vérvörös naplementében. Megtanulni visszafogni magad, még ha nehéz is nem előrántani a kardod. Forró csókokat adni annak, akit teljes szívedből szeretünk. Tisztelni édesanyánkat, és édesanyává válni. Semmit sem bánni, amikor visszatekintünk 120 évesen, a karosszékekben ülve, mert tudjuk, hogy megtaláltuk az otthonunk.

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, XII. osztály (Marosvásárhely)

III. díj

Szallós Kis Csaba

MI(T) NEKEM ERDÉLY?

I. *MIT NEKEM ERDÉLY?*

e kisbetűs csonka parafrázis.
két számomra idegen vers összemosása, kiszorítása,
mely most pont a szárítókötélen lóg, de soha
nem fog megszáradni. befejezhetetlen.
azt hiszik páran, hogy az emberek benne nyugat,
de innen kezdődik a balkán,
semmi hegyek, semmi völgyek, semmi folyók semmi partján...
másoknak mi vagyunk a vámpír, és ez sem semmi,
erdély nekem palackos sör és pixeles mekis szelfi.

erdély nekem különböző népek,
különböző érvek arra, hogy
gyűlöljük a másikat.
a magyar részeg,
a román részeg,
a cigány részeg.
szász meg zsidó már nincs,
szóval őket nagyon szeretjük mind.

erdély üres napraforgómagok, és cigicsikkek: csonka
gerincoszlopok az utcán.
erdély fintor az arcokon,
a lüktető valamivé válni akarás,
örök épphogycsaknem.
erdély macskakőmonoton spirál,
emberek repetitív léte-nemléte.

de tegnap becsomagoltam egy
bőröndbe az életem. az eddigit,
mellyel azonosulni nem lehet.
felszálltam, és most itt vagyok
egy teljesen más országban.
nincs már kattogó szorongás,
sem szemtáska-borongás.
nincs már bágyadt szarkaláb,
morcos nénik-bácsik
a busz zötykölődésében,
sem alkoholista egyetemisták.
nincs több feketén fekete.
minden szürke már az életemben,
minden tökéletesen összemosott,
szürkén színes kavalkád.

és a tökéletesen más országban
a tükörbe úgy nézek bele, mint egy *igazi*.

II. MI NEKEM ERDÉLY?

Erdély egy heglánc átölelte
ország, tarka formák.
nekem egyszerűen egy
szép, keserédes érzés.

Erdély kövér csepergés, és
nem cserélném le nagy esőzésekre, hisz
nagyon bánnám, ha a gyerekkor
pityókaszédésnyi maszatát
idegen cseppek lemosnák.
Erdély nekem helységek is,
városaiban az élet
lélek-lámpa-fénnyel
falvaiban egy-egy
tisztá lélegzetvétel.

Erdély nekem a Pojána csöndje, varjak kincse,
fenyvesek hava: Kós Károly bajsza.
Erdély parafrázis, hagyja, hogy benne vers légy
te is, Erdély nekem Áprily arca.

itt ködtengert szuszognak a fenyő-sziget-foszlányok,
itt a csillagösvény józanon is látható, meg járható.
itt kopott vonatok és utazás meg álmok.
itt nyugtató kattogás, menetszél, lombok, felhők.
itt vándorok vagyunk mind,
átutazóban hófödte tájak, meg nyári szellők.

sokáig nagyon szerettem volna, de most már,
én már nem, hogy Erdély Utópia legyen.
Erdély nekem örökre egy félbalkán füstfelleg, de
kicsit sem kártékony kátrány. Erdély nekem így kell, ahogy van,
így van az, hogy szeretem.

Csak itt-ott,
a szalmaboglyák árnyékában,
az erdők csöndhálójában,
a szép emberek társaságában,
a sátorban a domboldalon,
a hegycsúcson az oltalom,
a kocsmákban meg kávézóknak,
a dohányszagú megállóknak,
a kedvenc városaimban, falvaikban,
a hallgatásban, szavaikban,
Erdélyben vagyok *igazán* önmagam.

egy nagybetűt azért mindenképp megérdemel.

*Brassai Sámuel Elméleti Líceum,
XII. osztály (Kolozsvár)*

Különdíj

Bucs Anna

ÉN, SZÉKELYFÖLD

Magamban őrzök megannyi fáradt arcú katonát. A homlokukon megjelenő barázdákat dércsípte sebek töltötték ki, melyekből néha kiserken a vér, amint a nagy menetelésben egy-egy zuzmós ág arcuknak csapódik kegyetlenül. Valószínűleg immunisak az érzésre, ahogy a faágak újra meg újra felszakítják sebeiket. A legjobb fájdalomcsillapító a hajnali ködben a hideg. Kényelmetlen a lövészárók, de ez az egyetlen hely, ez a szűk nyomortelep, ahol az élők és a holtak egyszerre pihenhetnek meg egy hosszú pillanatig a háború peremén.

Holtan zuhant rám megannyi átlőtt szív, melyek saras vértócsákat hagytak maguk után mindenhol. Olyan lettem, mint egy telepacázott papírlap, melyet összegyúrnek, majd gondolkodás nélkül a szemébbe dobnak. Egyszerre éreztem száz meg száz térd lomha nyomását, melyek egy sír elé neheztedek, melyen se név, se évszám, és a sírban nincsen holttest, csak egy kopott emlék-halom.

Érzem a reggeli autók bűzét, a benzinszagot, a kanálisok szennyszagát, melyek föld alatti folyót képeznek a város alatt, s a vértócsákat leváltotta a lefolyóba beömlő bűzös víz, mocsok, cigicsikkek, egy megtépázott újság, melyben a keresztretjtvény félig van csak kitöltve, na meg a keréknyomok, amelyek egy „rohadj meg” kíséretében keletkeznek a hajnali dugóban. S a sok szemetet úgy nyelik el a csatornák, mit akkor a vért a lövészárkok. Már régóta nem éreztem az akkori hullaszagot s az alvadt vér kiállhatatlan aromáját. Idegesítenek a város morajlásai, a zajok, a dudák, szirénák, menőautók forgatagában elhalnak a puska lövések éles durranásai, meg a kardok fülsiketítő csikorgásai, melyek egykoron alapzajnak számítottak.

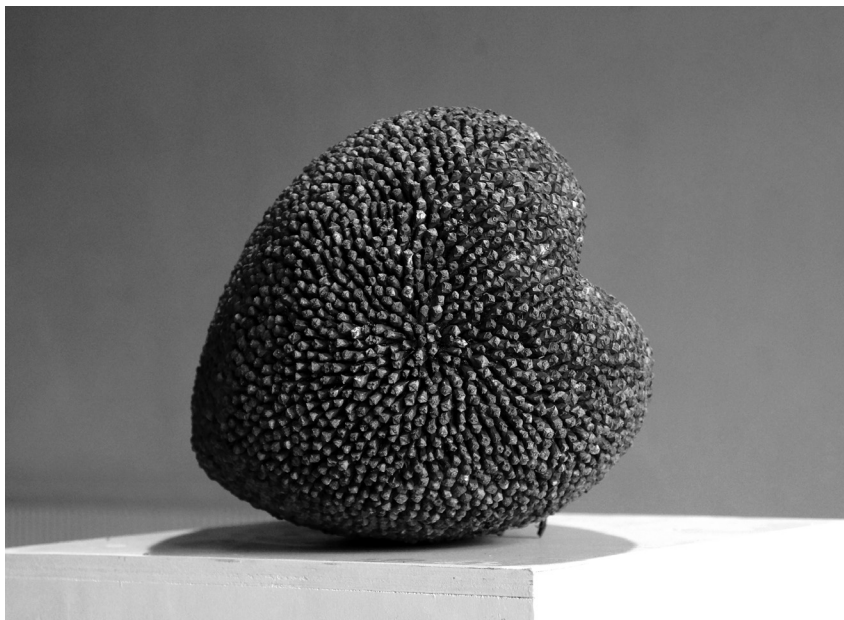
Nem egy éjszaka hallgattam kétségbeesett fohászokat, egy utolsó, égre szegezett tekintettel egyetemben.

Emlékszem egy kert végi hinta négy lábának nyomására, melyet belepett két kisgyermek önfeledt nevetése. Nem feledem a színpadok

villanásait, melyeken ugráló, boldog alakok énekeltek az éjszakában a fények, a tompa sikolyok, meg a nézők vibrálása közepette.

Állítottak rám emlékművet, szobrot, melyekre nagy hősök neveit vésték, vagy fontos évszámokat, mintha nem akarnának elfeledni valamit. Vonult már rajtam osztag, melyek morajlásától zengett a határ. Zsaroltak, kifosztottak, darabokra téptek, mégis átlépem határait. Sétál most rajtam egy maroknyi emlékező, kinek gyertyáit ki-kifújja a szél. Ők éltek s haltak rajtam. Én őrzöm a szenvedők, éneklők és táncolók, hősök, vértanúk és szeretők minden titkát. Ez mind én vagyok, Székelyföld.

*Református Kollégium,
X. osztály (Kézdivásárhely)*

Szív-Mag, 2013 (fa, fenyőtoboz-pikkelyek, 27x56x32 cm)

Különdíj

Markó Balázs

SZABAD-E SÍRNI A KÁRPÁTOK ALATT?

Mit mondunk, amikor egy külföldi megkérdi, honnan jöttünk? Magyarországi? Romániai? Mindkettőről van a legtöbb embernek egy megszokott sztereotípiája, ami ránk valószínűleg nem illik. Erdélyi? Próbáljuk csak meg: az esetek kilencven százalékában Drakulával, a vámpírral asszociálnak. Banális példa, mégis ez az erdélyi magyarság egyik legnehezebb kérdése.

Lássuk csak, saját országunkban mit gondolnak rólunk? A románok nagy része számára mi az irritáló kisebbség vagyunk, akik gátolják Románia valódi „nemzetállammá” válását. Küzdelemre és verejtékes munkára van szükségünk ahhoz, hogy jogainkat megvédhessük, identitásunkat megőrizhessük és továbbra is beleszólhassunk a romániai közéletbe. Míg régebb súlyos tényező volt a magyarság a belföldi politikában, ma már gennyes szálkának tekintenek, amit nem lehet kipiszkálni.

Nem jobb a helyzet Magyarországon sem: mindannyian székeleyek vagyunk, akiknek hallgatnunk kell az „anyaország” szavára, és minden porcikánkkal sziszüphoszi erőfeszítéseket kell tennünk azért, hogy Erdély a Partiummal és Bánsággal együtt visszakerüljön. Jó ötlet: jöjjenek ide, és próbálják meg!

Valójában nem az számít, amit a románok, magyarországiak, angolok, németek, amerikaiak gondolnak, hanem amit mi alkotunk, gondolunk, elképzelünk: a sorsunk a kezünkben van. Volt egy idő, amikor Magyarország szerves részét képezte régióink, de azok az idők örökre elmúltak. A románok azt gondolják, mi csak egyike vagyunk a három nagy provinciának. Tévednek. Erdély mindig is sajátos kultúrájú és társadalmú terület lesz. Bánffy Miklós, Áprily Lajos, Szentimrei Jenő, Kós Károly, Tamási Áron és az *Erdélyi Helikon* írói létrehoztak egy olyan irodalmat, amely az egész Kárpát-medence csodálatát kiváltotta!

De pontosan hány nép él együtt Erdélyben? Magyarok, románok, szászok, svábok és... székeleyek? Külön nemzet a székeley? Miért van saját zászlaja, himnusza Székelyföldnek? Pontosabban miért kellett

felvállalni egy 1920-ban, budapesti egyetemisták által írt verset himnuszként? Az a tény, hogy vannak külön székelyek és magyarok, rengeteget segített annak idején Ceaușescunak az „oszd meg és uralkodj” elve érvényesítésében. És azt sem szabad elfelejteni, hogy a székelyföldi magyarság csak negyven-ötven százalékát teszi ki az erdélyi magyarságnak. Nehéz időkben rengeteget árthat a megosztottság, minél egységesebbnek kell maradnunk ahhoz, hogy sikereket érhessünk el. Ugyanazokért a célokért harcolunk, ugyanolyan nyelven beszélünk, ugyanaz a történelmünk: a magyar és a székely egy és ugyanaz a nemzet.

Valóban mind magyarok vagyunk, és mindannyiunkban ugyanazok a célok fogalmazódnak meg, csak sokszor másképpen akarjuk elérni őket. A kolozsvári magyar nem ért egyet a marosvásárhelyivel, az érmelléki máshogy akarja, mint a csíkszeredai: sokszor láthatunk ehhez hasonló konfliktusokat a közélet, a politika terén, és nem ritka az sem, hogy a rengeteg gyűlés, vita és cirkuszolás sehová sem vezet. Ugyanígy volt ez a két világháború között is, ugyanígy volt azelőtt is. Keveset tanult ez a nép, amióta egyedül maradt ebben az országban.

De tanult. És még sokat fog tanulni: tanulni fog, okosabbá válik, keményebb lesz, és megedződik, mint az acél, amelyet százszor sújtanak kalapáccsal, csak hogy minden egyes ütés után szívósabb és erősebb legyen. Rengeteg hibát követtünk el, amit vállalnunk kell, és ki kell javítanunk. Erre a feladatra van megannyi rátermett fiatal, de sajnos inkább a nyugat könnyed életformáját választják, még akkor is, ha nem vár rájuk nagy jövő. Aki itt marad, az elfogadja Erdélyt hazájaként. Magyar vagy román állampolgár: jogi kérdés csupán, de nem kérdéses, hogy szükségünk van rájuk egy normális életvitelhez. Ha viszont vállaljuk azt, hogy tudásunkat, energiánkat Erdélybe fektetjük, cserébe felbecsülhetetlen értéket kapunk: egy otthont. Egy olyan otthont, ahol gyerekeink, unokáink ugyanúgy fognak élni, mint mi, de talán az dédunokáink már győztes, új időket érnek meg.

Nem otthona ez a vidék a gyáváknak, nem a lustáknak, de a lelkes emberekre, a talpraesettekre és a reménykedőkre mindig szükség lesz. Nem ígér tengernyi pénzt, nem ígér világrengető hírnevet, nem ígéri az „amerikai álmot”, és mégis itt kell maradnunk. A hegyek, az erdők, a folyók, a városok, a barátság megkötötték énünket, megragadták lelkünket, és ezt a köteléket semmi erőszak nem tudja elszakítani: ide tartozunk.

Bolyai Farkas Elméleti Líceum, XI. osztály (Marosvásárhely)

Különdíj

Rózsa Rebeka

MI(T) NEKEM ERDÉLY?

- Vázlat -

...édesapám, ha valamit nem találtam, mindig azt mondta, hogy biztosan édesanyám tette el valahová. De szerintem tévedett, mert nem hiszem, hogy a szavaimat csak úgy el tudja tenni. Ugyanis nem találom a helyes kifejezéseket Erdélyre.

Mint a legtöbb ember, mindenki tisztában van, hogy számunkra, amolyan székely-féle embereknek, Erdély nem más, mint például az osztrákoknak Ausztria, az oroszoknak Oroszország, és így tovább. Bár nincsenek határvonalak manapság, tudjuk, hogy nem is olyan régen hol állhattak a határőrök házai, mint Wass Albert *Tizenhárom almafájában*. Emlékszem, egy nap örömmel futottam az üvegezett, immár kirakott Székelyföld-kirakóssal szüleimhez, amikor édesapám mesélni kezdett arról, hogy itt meg itt, ennél meg ennél a pontnál, és ott meg ott, amannál a folyónál húzódott a határ. Boldogan követtem ujjait a kirakott térképen, ahol meglepetésünkre Székelyszállás is fel volt tüntetve. Édesapám, mint született székelyszállási, tátott szájjal büszkélkedett. Nos, azt hiszem ez az első szó, amit Erdélyre használhatok: büszkeség. Ugyanis aki itt él, büszkeséggel vágja rá egy más nemzeti-ségű embernek is, hogy „jesz, aj lív in trászilvénia”, angol nyelvű kérdezőnk nem kis meglepetésére. Aztán a kérdező kezdi Drakulát, a vámpirokat, farkasokat s medvéket, s egyszerűen hitetlenül néz ránk, mint valami szellemre, holott szerintem természetes, hogy ha lenne is mitől félnünk, akkor is bátran a veszély szeme közé néznénk, hiszen erre nevelt az élet. Ez az itt lakó, árva nép sorsa: megélni a jég hátán is. Akkor is, ha ezer más könnyebb út létezne, mert így válik értékessé... Hogy a világhírű utazó is értse például: ha olyan egyszerű út vezetne Erdély szívébe, mint Magyarhon bármelyik lapos utakon vezető városkájába, nem tetszene ugyanúgy a táj, a hegyek, a fák, a levegő meg

minden. Erdély ezért nevezhető Kincsnek, Jutalomnak, Tanítónak. Metaforaként értelmezhető az életben is.

Itt egyszerű emberek laknak, telve szebbnél szebb mesékkel, táncokkal, énekekkel. Erős akaratú, kitartással, odafigyeléssel és bölcsességgel. Ki tudna mondani még egy helyet, ahol az ember beszél a természettel, énekel munka közben, szívesen eszi napokig ugyanazt a kemence-kenyeret és szalonnát, valamint makacskodik télben-nyárban, hogy Ő tudja a legjobban, mi a jó neki? Kérem szépen, itt az ember megtanulja a Csend szavát. Rájön, hogy mi a helyes és mi nem az. Erdély Igazságossá nevel. Rámutat az ima útjára. Ujjával az ég felé mutat, ahol Isten áll nagy kalapban, és mosolyog a furfangos székeleyen, akik kénytelenek elfogadni a tényt, hogy csupán Rá számíthatnak. Hitet is ad.

Nem tudom, Erdélyről bármit mondhatnék, igaz lenne. Ő az otthon, a tanító, a mentsvár, a lenyűgöző, a szellem-barlang. Ő adott otthont, a bölcsőtől a sírig.

*Benedek Elek Pedagógiai Líceum,
XI. osztály (Székelyudvarhely)*

Szagrális ívek, 2016 (fa, ágak, 32x73x29 cm)